

Langtidsledige unge: Hovedtræk og politiske tiltag

Indledning

Selvom der har været tydelige tegn på forbedringer på arbejdsmarkedet for unge i hele Den Europæiske Union siden 2014, giver de høje tal for arbejdsløshed og langtidsledighed blandt unge fortsat anledning til bekymring. Langtidsledighed blandt unge er bestemt ikke en ny politisk udfordring for Europa, men der er bred enighed om, at den økonomiske krise i 2008 har medført en forværring, så den nu rammer en større del af unge end før - lige fra unge med magistergrad til de dårligst stillede unge. Ungdomsledigheden varierer også i høj grad på tværs af EU's medlemsstater og har været genstand for store udsving over tid. Selvom de fleste medlemsstater har registreret en stigning i langtidsledigheden blandt unge siden krisen, synes en række lande at have formået at håndtere denne politiske udfordring ved at indføre hensigtsmæssige støtteforanstaltninger.

Denne undersøgelse giver en detaljeret gennemgang af langtidsledigheden blandt unge i Europa. Den forsøger at identificere de faktorer, der øger risikoen for, at unge bliver arbejdsløse i 12 måneder eller mere. Desuden analyserer den de negative konsekvenser, det har for unges trivsel såvel som for deres indtjening og beskæftigelsesmuligheder på længere sigt. Undersøgelsen inddrager også politiske initiativer fra 10 medlemsstater for at belyse vellykkede måder at gribe denne politiske udfordring an på.

Politisk kontekst

Som det fremgår af tidligere forskning, klarer unge kortere ledighedsperioder forholdsvis godt. Der er dog stor sandsynlighed for, at langvarigt fravær fra arbejdsmarkedet kan have negative konsekvenser for den fremtidige deltagelse på arbejdsmarkedet og indtjeningen hele livet igennem og således føre til, at de berørte bliver udstødt af

samfundet. For at mindske risikoen for at skabe en "mærket generation" er der netop blevet indført en ungdomsgaranti, som fastsætter de vigtigste politiske rammer for tiltag, der skal forhindre langvarigt fravær fra arbejdsmarkedet blandt unge. Grænsen på 4 måneder, hvorefter alle unge under 25 år får et tilbud om beskæftigelse, videreuddannelse eller en lære- eller praktikplads, er et vigtigt indsatsstidspunkt for tidlig aktivering for at forhindre langvarigt fravær fra arbejdsmarkedet. Sammen med ungdomsgarantien udgør Rådets henstilling af 15. februar 2016 om integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet en anden vigtig søjle for politiske tiltag på medlemsstatsplan. Selvom denne henstilling ikke eksplicit fokuserer på unge, er det almindelig anerkendt, at ungdomsarbejdsløshed og langtidsledighed hører til de væsentligste eftervirkninger efter krisen, og at det er to udfordringer, som skal tages op på EU- og medlemsstatsniveau.

Væsentlige konklusioner

- Unge er mere berørte af langtidsledighed end andre aldersgrupper. I 2016 var 5,5 % af de erhvervsaktive unge i Europa i alderen 15-24 år langtidsledige. Denne andel var højere end andelen i gruppen af 24-54-årige og ældre arbejdstagere (3,9 % for begge). Det betyder, at næsten en tredjedel (29,5 %) af de arbejdsløse unge er langtidsledige. Der er dog sket en betydelig forbedring siden 2013, hvor ungdomsarbejdsløsheden nåede op på næsten 8 % blandt de erhvervsaktive unge. Ikke desto mindre var der i 2016 i EU næsten 1,3 mio. unge arbejdsløse, som havde været aktivt arbejdssøgende i mindst 12 måneder.
- Undersøgelsen viser, at manglende uddannelse og erhvervs erfaring er de to primære årsager, der er med til at øge sandsynligheden for, at unge bliver langtidsledige.

- Analysen fastslår, at tidlig erfaring med langtidsledighed kan have negative konsekvenser for unges indtjening igennem hele livet. Selvom den negative konsekvens for beskæftigelsesdeltagelsen har tendens til at forsvinde med tiden, fremgår det klart, at der er større sandsynlighed for, at unge, der har været langtidsledige, bliver ansat i lavt- eller mellem- kvalificerede job, når de kommer ud på arbejdsmarkedet igen. Dertil kommer, at det for unge, der tidligt eller forholdsvis tidligt er blevet langtidsledige, har negative konsekvenser hele livet igennem med hensyn til indtjeningsmuligheder, idet deres indkomst bliver lavere hele vejen igennem.
- Langtidsledighed påvirker unges trivsel drastisk på mange måder. Det har især en negativ indvirkning på den generelle tilfredshed med livet og øger ikke mindst risikoen for social udstødelse, samtidig med at de unge ser mindre optimistisk på fremtiden. Der er også større sandsynlighed for, at de bliver dårligere stillede end andre i den samme aldersgruppe, herunder også korttidsledige.
- Medlemsstaterne har gennemført en række forskellige politiske tiltag - både for nylig og gennem en længere periode - som skal støtte integrationen af dem, der har været udstødt fra arbejdsmarkedet i lang tid. En analyse af 10 sådanne politiske tiltag viser, at der er truffet mange forskellige foranstaltninger, afhængigt af landenes specifikke erfaringer med langtidsledighed blandt unge. Disse omfatter blandt andet forebyggende tiltag og reintegrationstiltag samt strukturreformer, som skal fjerne hindringer for unges adgang til arbejdsmarkedet.
- Analysen fremhæver, at det er nødvendigt, at programmerne begynder med en grundig vurdering af individuelle behov og udvikler individuelt tilpassede forløb, eftersom langtidsledige som oftest har særlige kendetegn og specifikke behov, som er forskellige fra de behov, andre arbejdsløse har.

Politiske anbefalinger

- At nå ud til de unge langtidsledige er det først skridt mod reintegration. I modsætning til traditionelle kontaktformer, der kan være dyre og ikke særlig effektive, kan alternative kanaler, især onlineværktøjer, såsom dedikerede websteder og sociale medier, være en effektiv og mindre kostbar løsning.
- Der bør anlægges en bred tilgang for at forbedre denne gruppes beskæftigelsesegnethed. Motivationen skal genskabes og forventningerne håndteres. Der skal gøres en indsats for at genopbygge tilliden til de institutioner, der forsøger at finde arbejde til de unge, idet tilliden kan være brudt på grund af dårlige erfaringer tidligere.
- Fleksible modeller, decentraliseret gennemførelse, inddragelse af interessenter og tæt samarbejde med de relevante aktører, især lokale arbejdsgivere, udgør alle et vigtigt grundlag for, at disse initiativer kan blive vellykkede. Der er bred enighed om, at politiske tiltag, som skal hjælpe unge med at komme ind på arbejdsmarkedet igen, skal inddrage arbejdsgiverne, helst både når projektet udformes og gennemføres.
- Da der er større sandsynlighed for, at langtidsledige i mange henseender bliver dårligere stillede, er der brug for en flerdimensionel politisk løsning, som omfatter innovative tilgange med hensyn til udformningen og gennemførelsen af politiske tiltag. Det er derfor nødvendigt med en holistisk og individualiseret tilgang med de unge i centrum for at bringe dem tilbage på sporet igen. En sådan tilgang omfatter blandt andet rådgivning, mentorordninger, henvisning til specialiserede støttetjenester, skræddersyet erhvervsuddannelse og jobtilbud samt fleksibel og fast støtte gennem alle programmets faser.

Yderligere oplysninger

Rapporten om langtidsledige unge: Hovedtræk og politiske tiltag kan ses på www.eurofound.europa.eu/publications.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Massimiliano Mascherini, forskningsleder, mam@eurofound.europa.eu